

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Juni 2025
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	HF-e
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Johannes Jørgensen
Hold	24HiB01

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Introduktion til historiefaget
Titel 2	Middelalder og renæssance
Titel 3	Styreformer i Danmark fra valgekongedømme til demokrati (1920)
Titel 4	Israel-Palæstina
Titel 5	Industrialisering, urbanisering og globalisering
Titel 6	Grønland – kolonialisme og kulturmøde
Titel 7	Ideologiernes kamp
Titel 8	
Titel 9	

Titel 1	Introduktion til historiefaget
Indhold	Historiebrug, i <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>: https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=186 Troelsen, Anders m.fl.: Historielærernes øvelsesbog, Columbus 2017 s. 22-23 Rigsarkivet: <i>Den lille guldbog om kildekritik</i>. Troelsen, Anders m.fl.: ”Historielærerens øvelsesbog – 86 opskrifter til en varieret undervisning”, Columbus, 2017, s. 52 Video fra www.vucdigitalt.dk : Hvad er en kildeanalyse: https://www.vucdigital.dk/histB_videoquiz_kilde/vid_kilde.html Kilde: En arabisk købmands beretning om Hedeby, ca. 950 www.bold.dk: Yakovenko sikrede Esbjerg sejren i Brøndby, 19. august 1918 https://www.bold.dk/fodbold/nyheder/yakovenko-sikrede-esbjerg-sejren-i-broendby/ Esbjerg Elites hjemmeside den 19. august 2018: EfB sejrede her til aften 1-0 på Brøndby stadion på et sent sejrsmål af Yuri Yakovenk https://www.efb.dk/slut-broendby-if-efb-0-1/ Brøndbys hjemmeside: Sæsonens første hjemmebane nederlag, 19. august 2018: https://brondby.com/nyhed/2018/08/19/456334 Erslev, Edvard: Den danske Stat en almindelig geographisk Skildring for Folket, 1855-1857 s. 502-503. Den store Jellingesten, ca. 965 Anders And-tegnofilm, 1943 (amerikansk propaganda fra Disney) <i>Historielærerens øvelsesbog</i>
Omfang	10 lektioner
Særlige fokuspunkter	Grundlæggende kildeanalyse Historiebrug Fremstillinger, kilder og problemstillinger
Væsentligste arbejdsformer	At udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt At demonstrere viden om fagets identitet og metoder

Titel 2	Middelalder og renæssance
Indhold	Ulrik Grubb m. fl.: Overblik – verdenshistorien i korte træk, s. 45-50; 56-61; 68-72; 74-76 og 80-86 Billedanalyse i historiefaget: https://www.his2rie.dk/metode-og-redskaber/billedanalyse/ <i>Fokus 1 - fra antikken til europæisk ekspansion:</i> Om ”Jellingdynastiet” og ”reformationen”: https://fraantikkentileuropaeiskekspansion.systime.dk/?id=136 ”Historien om Danmark”, afsnit 4, uddrag, DR, 2017: https://www.dr.dk/drtv/serie/historien-om-danmark_145311 Bryld, Carl-Johan: <i>Verden før 1914 – i dansk perspektiv</i> (ibog): https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=306, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=311, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=312 Video om Luther: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/martin-luther-og-reformationens-nye-verdensbillede/ Karl den Store på mønt af guld og sølv, ca. 800-814 Ibn Fadlan: Om vikingerne ved Volga Thietmar af Merseburg, Widukind og Adam af Bremen om hedenskab og overgang til kristendom Oversigt over danske len 1522 Diverse original 1 matrikelkort fra https://hkpn.gst.dk/ Kort over landsbyen Aarslev før udskiftning samt og kort over landsbyen Aarslev. http://www.thorshoj.dk/LIVET_I_LANDSBYEN.HTM ”Den sidste nadver”, Udsnit fra altertavle fra 1287. ”Den sidste nadver”, Udsnit fra et renæssancemaleri af Dirck Bouts, 1468 Piero della Francescas perspektivistiske idealby fra 1465 Giovanni Pico Della Mirandola: Om menneskets værdighed, 1486 fra Fokus 1 – Fra antikken til reformation s. 173-174 Geocentriske & Heliocentriske verdensbillede Leonardo da Vinci: <i>Den Vitruvianske Mand</i>, omkring 1490 Martin Luther: <i>Til den kristne adel af den tyske nation om reformation af kristenheden</i>, 1520 (uddrag) Poul Helgesen om det lutherske kætteri (o. 1534, kildeuddrag, nedenstående) Louise Kallestrup: Kirkens samfundsmæssige funktioner: https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=395#c2427 CrashCourse: The Age of Exploration: Crash Course European History #4, https://www.youtube.com/watch?v=wOclF9eP5uM Skemaer over verdensøkonomiens historiske udvikling angivet i bnp. Bartolomé de Las Casas: ”Indianermassakren – en kort beretning om Vestindiens tilintetgørelse”, fra Vestindiens historie, 1542

	Kilder: Breve fra Kongorigets konge Nzinga Mbemba Affonso til kong Joao 3. af Portugal Francisco Clapera: Casta-malerier, ca. 1775 Ignacio Maria Barreda: Casta-malerier, 1777
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	Faglige mål (fra lærerplanen): redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer - Reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - Formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. Kernestof: - Introduktion til historie, periodisering i historie & historisk metode - Danmarks indlemmelse i den europæiske kultur/kristning af Danmark - Tidlig og senmiddelalder i Europa - Den katolske kirke, klostervæsen, reformation & modreformation - Renæssance & de europæiske opdagelser Pest & den senmiddelalderlige krise.
Væsentligste arbejdsformer	At udtrykke sig præcist, nuanceret og formidlingsbevidst mundtligt, skriftligt såvel som multimodalt At demonstrere viden om fagets identitet og metoder

Titel 3	Styreformer i Danmark fra valgkonedømme til demokrati (1920)
Indhold	Jonas Wolter: <i>Danmarkshistorisk grundbog</i>, 2015: s. 42-49; 74-78 og 93-109 Bryld, Carl-Johan: <i>Verden før 1914 – i dansk perspektiv</i> (ibog): https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=1 <i>Historien om Danmark</i>, afsnit 7 og 8, DR Overblik s. 113-115 Dennis Lunding Nielsen: <i>Fra enevælde til folkestyre</i>, s. 33-40; 53-62; 77-85; 107-114 og 129-132

	Perikles's gravtale ifølge Thukydide Den gamle oligarki: Kritik af Athens demokrati Kong Erik Klippings håndfæstning fra 1282 Otto Bache, 1887: Maleri af Christian den 4. kroningsoptog 1596 Maleri af Kong Christian den 4., 1643 Maleri af Kong Christian den 5 (1670-1699) malet af Jacques d'Agar, ca. 1685. Christian den 4. kongekrone Luftfoto af Frederiksborg Slot, 2019 Om Chr 4. kroning fra lex.dk og wikipedia Robert Molesworth: An Account of Denmark as it was in the Year 1692, 1694 (oversat) François Voltaire: Om Tolerance i "Filosofisk Lommeleksikon", 1764 Locke om naturen, folkesuveræniteten og det fælles vel (uddrag af John Locke: Two Treatises on Government, 1688) Balthazar Christensen: Et aristokratisk tokammersystem, 1849 Ditlev Ræder: Tokammerssystemets sikring af samfundets stabilitet, 1849 Uddrag af Grundloven 5. juni 1849 A. F. Krieger i Folketinget om parlamentarismen, 1873 Christen Berg og Viggo Hørup i Folketinget 1877 Gendarmerikorpsets oprettelse (1885) Riffelforeninger dannes (1885), Leder i Lolland-Falsters Folketidende Carl Ploug om kvindeligt stemmeret, 1888. Kvindelig Fremskridtsforenings tidsskrift "Hvad Vi Vil", 1890 Elna Munch: "Kvindernes Valgkæmp", 1906 Jon Mathorne: "Påskekrise: For 100 år siden reddede Stauning kongen", www.videnskab.dk Valgplakater og afstemningsresultat ifm. Genforeningen 1920
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	Faglige mål (fra lærerplanen): - Redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - Redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer - Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid

	- Formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. Kernestof: - Styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser - Nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer Emner: - Valgkonedømmet i middelalderen - Enevælde & oplyst enevælde - Oplysningstiden & oplysningsfilosofferne - Demokratiske strømninger i 1800-tallet. - Danmarks grundlove 1849 og 1866 - Forfatningskampen - Systemskiftet, 1915-grundloven og Påskekrisen
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde

Titel 4	Israel-Palæstina konflikten
Indhold	Henrik Wiwe Mortensen: "Israel – en stat i Mellemøsten", Systime: s. 9-15; 17-27; 45-56; 87-96; 101-106; 115-122; 151-155 og 162-170 "Israel & Palæstina - konflikten uden ende", DRs Kampen om historien, 2023: https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien/kampen-om-historien-2023/israel-og-palaestina-konflikten-uden-ende-11032315062 Solvej Berlau og Stine Thuge: "Vejen til folkedrab", Columbus: https://vejentilfolkedrab.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=1&L=10&loopRedirect=1 Jakob Sørensen og Niels Wium Olesen: "Anden Verdenskrig", Systime: https://andenverdenskrig.systime.dk/?id=1 Historiefaglig arbejdsbog, Systime: Om erindringshistorie https://historiefagligarbejdsbog.systime.dk/?id=232 Faktalink.dk – om Israel-Palæstina-konflikten Theodor Hertzl: "Den jødiske stat" (uddrag), 1896 "Baselprogrammet", 1897 Sykes-Picot aftalen, 1916 Uddrag af Israels uafhængighedserklæring, 14. maj 1948 Den arabiske ligas erklæring 1948 FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 242, 22. november 1967 Nassers forklaring på nederlagets årsager, 1968 Materialer fra Oktoberkrigen 1973 (fotografi, propagandaplakat, to flyhaler) Sadats tale i Knesset, 1977 Makram Hourri Mahoul: "En øjenvidneberetning fra Intifadaens første dage", 1987 B.Z. Goldberg og Justine Shapiro: <i>Håbet</i>, 2001 Præsentation af USA fredsforslag 2020 DIIS's kommentar til fredsforslaget: https://www.diis.dk/publikationer/trump-afliver-endeegyldigt-to-statsloesningen
Omfang	24 lektioner
Særlige fokuspunkter	Faglige mål (fra lærerplanen): - Nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - Historiebrug og -formidling - Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer - Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - Formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg

	- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. Kernestof (Vejledning): - Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie - Politiske ideologier, herunder ideologiernes kamp i det 20. århundrede - Nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - Historiebrug og historieformidling Emner: - Zionismen - Balfour-erklæringen & 1. Verdenskrig i Mellemøsten - Holocaust - Etablering af Israel i 1948 & Uafhængighedskrigen - Seksdagskrigen 1967 - Oktoberkrigen i 1973 - Fredsforhandlinger i 1970'erne og Camp David-aftalen. - Den palæstinensiske Intifada - Fredsprocessen i 1990'erne & Oslo-aftalen - Fredsprocessen i dag og præsident Trumps fredsforslag De svære spørgsmål i konflikten.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, gruppearbejde, mundtlig fremlæggelse, projektarbejde, eksamenstræning & skriftligt arbejde.

Titel 5	Industrialisering, urbanisering & globalisering
Indhold	Bryld, Carl-Johan: <i>Verden før 1914 – i dansk perspektiv</i> (ibog): https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=68 (industrialiseringen i UK) Carl Johan Bryld: Danmark fra oldtid til nutid, s. 165-169 174-178 Inge Adriansen m.fl.: Fokus 2 – kernestof til historie: https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=138 (velfærdsstatens rødder) Gapminder: https://www.gapminder.org/resources/ Tabeller over befolkning og børnedødelighed i det 19. århundrede ”A free trade forecast”, slutningen af 1800tallet Louis Pio: Maalet er fuldt! Maskinstormerne 1826 (<i>uddrag fra Manchester Guardian and British Volunteer d. 19. april 1826</i>) Trap, J. P: Statistisk topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark, 1859 Specielle del 2 s. 374-775 Trap, J. P: Statistisk topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark bind 5, 1879 s. 366-367: Trap, J. P: Kongeriget Danmark 3. udgave bd. 5 s. 567-570 Trap, J. P: Kongeriget Danmark 4. udgave bd. 8 s. 49-63 Uddrag af Thomas Hoves roman Arbejderliv, 1907. P. S. Krøyer: <i>Burmeister & Wain</i>, 1885 Lov om Alderdomsunderstøttelse, 1891 fra www.danmarkshistorien.dk O. Hyltoft: Københavns industrialisering 1840-1914: følgende kilder: Industriens arbejdsstyrke 1855-1897, Transport og kapital 1865-96, Industriens mekanisering 1831-1914, 5 familiers indtægter og udgifter i 1897 Jakob Knudsen: Det offentlige fattigvæsen præmierer æreløsheden (1908) K. K. Steincke: En demokratisk forsørgelseslovgivning (1915) Ekskursion: Tekstilmusset i Herning

	Prøveeksamen med: En Bomuldsspinders opråb til den strejkeramte Manchester, 1818; Emil Hornemann: Børns anvendelse i fabrikker i 1872; Statistik: Den danske industri 1872-1989; Kort over udbredelsen af jernbanenettet i Danmark ca. 1875
Omfang	20
Særlige fokuspunkter	Faglige mål (fra lærerplanen): - Redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - Opnå indsigt i samspillet mellem natur, kultur, individ og samfund i et historisk perspektiv - Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - Opnå indsigt i hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden - Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til kursisternes egen tid - Formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. Kernestof (Vejledningen): - Forandringer i levevilkår, teknologi og produktion Emner: - Industrialiseringen i England i 1700- og 1800-tallet - Dampmaskinen & jernbanenettet - Urbaniseringen i forbindelse med industrialiseringen. - Industrialiseringen i Herning (Projekt). - Globalisering og frihandel i 1800-tallet. - Arbejderbevægelsens opståen og kendetegn i Danmark - Arbejdsvilkår og sociale forhold i 1800-tallet. De første skridt mod en velfærdsstat i 1800-tallet
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, gruppearbejde, mundtlig fremlæggelse, projektarbejde, eksamenstræning & skriftligt arbejde.

Titel 6	Grønland – kolonialisme og kulturmøde
Indhold	Imperialismen i <i>Fokus 2</i>: https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=136 Grønland – Historie, samfund, religion: ”Grønland før den danske kolonisering” her: https://groenland.systime.dk/?id=180. Arktisk institut: <i>arktiske historier</i> (podcast), nr. 1, 8 og 13 https://arktiskinstitut.dk/formidling/podcasts Om: Edward Saids Orientalism, 1978 (af underviser) Videoer om orientalisme: BBC ideas: https://www.youtube.com/watch?v=ZST6qnRR1mY Al Jazeera English: https://www.youtube.com/watch?v=4QYrAqrpslw Imperialism: Crash Course World History #35: https://www.youtube.com/watch?v=alJaltUmrGo&t=233s Billedbladet 1938 (fotoekspedition til Afrika, uddrag) Efterretninger om Grønland 1721 til 1788 af Poul Egede (uddrag). KGH Instruxen fra 19/4 1782 (uddrag) Kilder til danske grønlandsrepræsentationer: Anders And & Co, 1959, Familie Journalen, 1929, Billedbladet, 1938, og tegneserie fra 1972. To grønlandske myter: Havets moder og Månen og Solen Holm, Gustav: ’Konebaads-Expeditionen til Grønlands Østkyst 1883-85’, i Geografisk Tidsskrift, bd. 8, 1885 Arktisk instituts billedsamling, billede nr. 24344 og 24345: https://www.arktiskebilleder.dk/pages/home.php
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Faglige mål (fra lærerplanen): - Redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer - Reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie - Formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg

	- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. - Kernestof (vejledning) - Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie - Nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - Globalisering - Historiebrug og -formidling - hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie - forandringer i levevilkår, teknologi og produktion Emner: - Imperialisme og årsager hertil - Dansk kolonisering af Grønland, herunder mission og handel - Grønlandsekspeditioner - Kulturmøde og grønlandsrepræsentationer - Dansk-grønlandsk historie
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, individuelt arbejde, gruppearbejde, projektarbejde, eksamenstræning & skriftligt arbejde.

Titel 7	Ideologiernes kamp - Kold krig
Indhold	Inge Adriansen m. fl.: <i>Fokus – kernestof i historien 2</i>: https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systime.dk/?id=231 Carl-Johan Bryld: <i>Verden efter 1914</i> (tidslinje og om alliancer) <i>Den kolde krigs verden</i>, ibog, Systime (kold krig i dag: https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=188&L=10) Begreber til ideologi, fra Peter Frederiksen: <i>Ideologiernes kamp</i>, (ibog) Systime Wilson's 14 punkter, Lenin om demokrati og diktatur, Hitler om racepolitik og "Livsrum" (fra Fokus) <i>Winston Churchills jerntæppetale, 1946</i> <i>Stalins svar på Churchills jerntæppetale, 1946</i> <i>Uddrag af Atlantpagten</i> <i>"To historiebøger om bygningen af muren", i Bender og Gade, 1983</i> Thomas A. Bailey om årsagen til den kolde krig, 1964 David Horowitz om ansvaret for den kolde krig, 1965 Melvyn p. Leffler om baggrunden til den Kolde krig, 1994 Det sovjetiske Kommunistpartis officielle fremstilling af historien efter 1945, 1960 (uddrag) Opinionsundersøgelse fra 1961 om styrkeforholdet mellem Vestblokken og Østblokken (Gallup) Møde mellem Gorbatsjov og DDR's partisekretær Egon Krenz, fra Cold War International History Project, Virtual Archive: www.wilsoncenter.org Udenrigsminister George Marshall: Harvard University 5/6-1947 (uddrag). Andrei Zhdanov ved grundlæggelsen af Kominform, september 1947 (uddrag) Kort over Europa under Den Kolde To tegninger: "Soviet Innovation", 1963 og "The Red Iceberg", 1960
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Faglige mål (fra lærerplanen): - Redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie - Skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer - Reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid, samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - Anvende metodisk-kritiske tilgange til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie

	- Formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt, og begrunde de formidlingsmæssige valg - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder. Kernestof (Vejledning): - Hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie - Styreformer, herunder demokrati og demokratiseringsprocesser - Politiske ideologier, herunder ideologernes kamp i det 20. århundrede - Nationale og internationale konflikter og samarbejdsrelationer - Historiebrug og historieformidling Emner: - Den kolde krigs opståen - Kendetegn ved Østblokken og vestblokken - Verden efter 1991; Liberalismen sejr.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen har været planlagt som en vekselvirkning mellem tavle-/klasseundervisning, gruppearbejde, herunder -fremlæggelser, samt individuelt arbejde.

